

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	5
İÇİNDEKİLER	11
GİRİŞ	15
<i>OKUMA PARÇASI 1: ARİSTOYA GÖRE ERDEMLER</i>	21

BİRİNCİ BÖLÜM

YARGI ETİĞİNİN ANAYASAL VE DEMOKRATİK TEMELLERİ

1.1. HUKUK DEVLETİ.....	25
1.2. KUVVETLER AYRILIĞI İLKESİ.....	29
1.3. YARGI	32
1.3.1. Genel Olarak.....	32
1.3.2. Anayasal İlkeler	34
1.3.3. Adil Yargılanma Hakkı.....	39
<i>OKUMA PARÇASI 2: FARABİ"DE MUTLULUK VE ADALET</i>	42

İKİNCİ BÖLÜM

TEMEL KAVRAMLAR

2.1. ETİK	49
2.2. AHLAK	51
2.3. DEONTOLOJİ (Meslek Ahlakı, Meslek Etiği).....	52
2.4. ETİK, AHLAK VE MESLEK ETİĞİ KAVRAMLARININ KARŞILAŞTIRILMASI	54
2.5. ETİK, AHLAK VE HUKUK	57
2.6. HUKUK ETİĞİ, YARGI ETİĞİ, HUKUKÇU ETİĞİ VE ADALET MESLEK ETİĞİ	59
<i>OKUMA PARÇASI 3: FELSEFİ ETİKTEN MESLEK ETİĞİNE</i>	61

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YARGI ETİĞİNİN TARİHSEL GELİŞİMİ VE MEDENİYET BOYUTU

3.1. GENEL OLARAK	63
3.2. İSLAM MEDENİYETİ	65
3.2.1. Hz. Ömer'in Yargıç Atama Yazısı	65
3.2.2. Hakimlik Etiği Eserleri	68
3.2.3. Müslüman Düşünürlerin Eserleri	72
3.2.3.1. Mevlâna: Mesnevi	72
3.2.3.4. İbn Haldun ve Mukaddime	83
3.2.4. Osmanlı Türkiyesi ve Mecelle	88
3.2.4.1. La Fontain'in Fransız ve Türk Yargı Etiği Karşılaştırması	93
3.2.4.2. Bangolar Yargı Etiği İlkelerinin Yorumunun İslam Hukuku Bölümü	97

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

ULUSLARARASI DÜZENLEMELER

4.1. GENEL OLARAK	107
4.1.1. Bangalar Yargı Etiği İlkeleri	111
4.1.1.1. Kapsamı	111
4.1.1.2. Hazırlanma Süreci	111
4.1.1.3. Dayanak Belgeler	115
4.1.1.4. Amaç ve Gerekçe	115
4.1.1.5. Sistematiği	118
4.1.1.6. Bangalar Yargı Etiği İlkelerinin Yorumu	120
4.1.2. Budapeşte İlkeleri (Savcılar İçin Etik ve Davranış Biçimlerine İlişkin Avrupa Esasları)	121
4.1.2.1. Kapsamı	121
4.1.2.2. Hazırlanışı	122
4.1.2.3. Dayanakları	122
4.1.2.4. Amacı ve Gerekçesi	123

4.1.3.5. Sistematığı	124
4.1.3. Havana Kuralları (Avukatların Rolüne Dair Temel Prensip)	127
4.1.3.1. Kapsamı	127
4.1.3.2. Hazırlanışı	127
4.1.3.3. Dayanakları	128
4.1.3.4. Amaç ve Gerekçe	128
4.1.3.5. Sistematik	129

BEŞİNCİ BÖLÜM

ULUSAL DÜZEYDEKİ BELGELER

5.1. GENEL OLARAK	133
5.2. TÜRK YARGI ETİĞİ BİLDİRGESİ	134
5.2.1. Kapsamı	134
5.2.2. Hazırlanışı	135
5.2.3. Dayanakları	137
5.2.4. Amaç ve Gerekçe	138
5.2.5. Sistematik	139
5.2.6. Bildirgenin Mekanizması	140
5.3. YARGITAY YARGI ETİĞİ İLKELERİ	141
5.3.1. Kapsamı	141
5.3.2. Hazırlanışı	141
5.3.3. Dayanağı	142
5.3.4. Amaç ve Gerekçesi	143
5.3.5. Sistematığı	144
5.3.6. Danışma Mekanizması	144
5.4. YARGITAY CUMHURİYET SAVCILARI ETİK İLKELERİ	146
5.4.1. Kapsam	146
5.4.2. Dayanakları	146
5.4.3. Amaç ve Gerekçe	147
5.4.4. Sistematığı	147

5.5. TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ MESLEK KURALLARI	150
5.5.1. Kapsamı.....	150
5.5.2. Hazırlanışı.....	150
5.5.3. Sistematığı	151
<i>OKUMA PARÇASI 4: KANT VE ÖDEV ETİĞİ</i>	<i>154</i>

ALTINCI BÖLÜM

TÜRK YARGI ETİĞİ BİLDİRGESİNİN YORUMU

6.1. GENEL OLARAK	157
6.2. BAŞLIK VE BAŞLANGIÇ.....	158
6.3. ETİK DEĞER, İLKE VE DAVRANIŞ KURALLARI	163
6.3.1. İnsan Onuru, İnsan Hakları ve Eşitlik	164
6.3.2. Bağımsızlık	171
6.3.3. Tarafsızlık	177
6.3.4. Dürüstlük ve Tutarlılık.....	186
6.3.5. Güven.....	191
6.3.6. Mahremiyet	195
6.3.7. Liyakat: Mesleğe Yaraşırılık.....	198
6.3.8. Ehliyet ve Özen	204
6.4. BİLDİRGENİN BAĞLAYICILIĞI VE TAAHHÜT	212
SONUÇ	217
EK : ADALETNAME	223
KAYNAKÇA	229
YAZARIN YAYINLANMIŞ KİTAPLARI	237

KAYNAKÇA

- Afyoncu, Erhan, “Osmanlı Adaleti”, Adalet Şurası, Adalet Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı, Yayın No:58, Ankara 2018
- Ali Haydar Efendi, Hocaeminefendizade, *Dürerü'l Hükkâm, Şerhu Mecelleti'l -Ahkâm*, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara 2016
- Altun, Bülent, *İnsan Haklarının Korunmasında ve Geliştirilmesinde Yargıç Etiği ve Sorunlar*, Yüksek lisans Tezi, Maltepe Üniversitesi Sosyal bilimler Enstitüsü, İstanbul 2018.
- Akarca, Mehmet, *Sunuş, Bangalor Yargı Etiği İlkelerinin Yorumu*, Ankara, 2020
- Aral, Vecdi, *Beklediğimiz ve Bizden Beklenen Adalet*, Legal yayıncılık, İstanbul 2014
- Arslan, Zühtü, *Anayasa Teorisi*, Seçkin Yayınları, Ankara 2005
- Avcı, Mustafa, “Mecelleye Göre Hâkimin Nitelikleri ve Yargılama Etiği”, *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*. 2016; (27): 33-58.
- Avcı, Mustafa, Mecelleye Göre Hâkimlik Etiği, *Uluslararası Yargı Etiği Sempozyumu* 26 - 27 Mayıs 2017 – İstanbul
- Barut, Gazi, “İslam Hukuku’nda Edebü'l-Kâdî ve Günümüz Hâkimlik Mesleği ile Karşılaştırması”, *Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi*, Bursa 2006
- Başgil, Ali Fuat, *Esas Teşkilat Hukuku, 1. Cilt, Türkiye Siyasi Rejimi ve Anayasa Prensipleri*, 1960 tarihli basıdan Tıpkı Basım, İstanbul, Nisan 2019
- BM Uyusturucu ve Suç Ofisi, *Bangalor Yargı etiği İlkelerinin Yorumu*, Çev. Mustafa Saldırım, Nihal Eris, Fulya Batur, Ankara 2020 (Metin içi atıflarda BYEİY, 2020: olarak gösterilmiştir.)

- Bodur, Harun. "Etiğin Alet Çantasına Bakmak: Ahlak, Etik ve İlintili temel Kavramlar Üzerine Notlar", *Temaşa Erciyes Üniversitesi Felsefe Bölümü Dergisi* / 7 (Haziran 2017): 155-190
- Bulut, Nihat, "Eski Yunandan aydınlanma çağına insan onuru kavramının gelişimine bir bakış", *EUHFD*, C. XII, S.3-4 (2008)
- Cevizci, Ahmet Paradigma Felsefe Sözlüğü, Paradigma Yayınları, İstanbul 1999
- Chantebout, Bernard, *Droit Constitutionnel et Science Politique*, Armand Colin, Paris 1991
- Çalışır, Kurtuluş Tayan, *Yargı Etiği*, Adalet Yayınevi, Ankara 2015
- Çetiner, Selma, *Yargı Etiği*, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2013
- Çetiner, Selma, "Hukuk Eğitimi ve Etik", *Uluslararası Yargı Etiği Sempozyumu* 26 - 27 Mayıs 2017 – İstanbul
- Çıkla, Selçuk, "La Fontaine'in Masallar'ında Türk İzleri", *Türk Dili*, S. 775, Temmuz 2016, ss. 83-90
- Demirtaş, Tuğba Turgut, "Yargısal Etik Kurallarının Uygulanmasına Bir Örnek: Uluslararası Ceza Mahkemesi Yargısal Etik Kodu", *Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi* - Yıl 8, Sayı 15, Haziran 2020 - s. 561 – 572
- Duverger, Maurice, *Siyasal Rejimler*, çev. Teoman Tunçdoğan, Sosyal Yayınlar, İstanbul 1986
- Erdoğan, Mustafa, *Türk Anayasa Hukuku*, Hukuk Yayınları, Ankara, 2018
- Eren, Abdurrahman, *Anayasa Hukuku Dersleri*, 2. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara 2020
- Ergül, Ergin, *Siyaset Bilimci ve Kamu Hukukçusu Olarak Farabi*, Bilgeekitap, Googlegitaplar, 2020
- Ergül, Ergin, *Anayasa Hukukuna Başlangıç*, Adalet Yayınevi, Ankara 2019 (Ergül, 2019b:)
- Ergül, Ergin, *Genel kamu Hukuku*, Adalet yayınevi, Ankara 2019 (Ergül, 2019a:)
- Ergül, Ergin, *İbn Haldun*, Adalet Yayınevi, Ankara 2018

- Ergül, Ergül, *Bir Hukuk ve Siyaset Bilgesi Olarak Mevlâna*, Adalet Yayınevi, Ankara 2019 (Ergül, 2019c:)
- Eryılmaz, Bilal, Biricikoğlu, Hale, "Kamu Yönetiminde Hesap Verbilirlik ve Etik", *İş Ahlakı Dergisi*, Cilt 4, Yıl: 2011, Sayı:7, (19-45). <http://isahlakidergisi.com/wpcontent/uploads/2014/06/sayi07-yilmaz-tr.pdf>
- Esener, Turgut, *Hukuka Giriş*, Alkım Yayınları, İstanbul 2012
- Fürûzanfer, B., *Mevlâna Celaleddin*, (Çev. Feridun Nafiz Uzluk), Milli Eğitim Basımevi, İstanbul 1986
- Göçgün, Önder, "Dış'tan İç'e Mevlâna", *Uluslararası Mevlâna Bilgi Şoleni*, Ankara 2000, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 2001
- Gölpınarlı, Abdülbâki, *Mecâlis-i Seba*, İnkılap, İstanbul 2010.
- Gözler, Kemal, *Türk Anayasa Hukuku*, 3. Baskı, Ekin Yayınları, Bursa 2019
- Gürsoy, Kenan, *Etik ve Tasavvuf Felsefi Diyologlar*, Ankara 2015
- Ibn Khaldun, *Le Livre des Exemples I, Autobiographie Muquaddima* par Abdesselam Cheddadi, Gallimard, Paris 2002
- İbn Haldun, *Bilim ve Siyaset Arasında Hatıralar, Et-Ta'rif*, çev. Vecdi Akyüz, Dergah yayınları, 3. Baskı, İstanbul 2017
- İnceoğlu, Sibel, *Devlet'te Etik'ten Etik Devlete: Yargıda Etik*, TÜSİAD Yayınları, 2012
- İnceoğlu, Sibel, *Adil Yargılanma Hakkı*, Avrupa Konseyi Ankara Program Ofisi, Ankara 2018
- Kazıcı, Ziya, "Ahilik", *TDV İslam Ansiklopedisi*, İstanbul 1998, c.1, ss.540-542
- Kılıç, Muharrem, "Türk Yargı Etiği Bildirgesi," *SETA Perspektif*, Mart 2019, Sayı: 234
- Kılınç, Ahmet, "Osmanlı Devletinde Hâkimlerin Uyması Gereken Etik İlkeleri: Hâkimin Adabı", *Uluslararası Yargı Etiği Sempozyumu 26 - 27 Mayıs 2017 - İstanbul*
- Kırış, Necati, *Hukuk ve Etik, Hukuk Mesleğinin Ahlaki Boyutu*, Boğaziçi Yayınları, İstanbul 2016

- Kırlangıç, Hicabi, *Mevlâna Celaleddin Rumi Yedi Meclis (Mecalis-i Seb'â)*, Kurtuba Kitap, İstanbul 2010
- Koçi Bey, *Koçi Bey Risaleleri*, Hz. Seda Çakmakoglu, Kabalcı Yayınları, İstanbul 2008
- Kosei, Morimoto, "İbn Haldûn'un Tespitlerine Göre Memlûk Devleti Yargı Sistemi", çev. Muhammed Tayyib Kılıç, *İSTEM*, Cilt, Sayı 21, Sayfalar 163 – 183
- Kuçuradi, İoanna, *Etik*, Türkiye Felsefe Kurumu Yayını, Ankara 1999 (Kuçuradi, 1999a:)
- Kuçuradi, İoanna, *Felsefi Etik ve Meslek Etikleri, Etik ve Meslek Etikleri*, Türkiye Felsefe Kurumu Yayını, Ankara 1999
- Kuçuradi, İoanna, *İnsan Hakları: Kavramları ve Sorunları*, Türkiye Felsefe Kurumu. İkinci Baskı, Ankara 2013
- Kuçuradi, İoanna, *İnsan ve değerleri*, Türkiye Felsefe Kurumu Yayını, Ankara 2010
- Kuru, Baki, *Hâkim ve Savcuların Bağımsızlığı ve Teminatı*, Sevinç Matbaası, Ankara 1966
- Kutlu, Hüseyin Ali, *Meslek Etiği*, Nobel Yayınları, Ankara 2011
- La Fontaine, *Masallar*, çev. Sabahattin Eyüboğlu, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 5. Baskı, İstanbul 2007
- Lipson, Leslie, *Siyasetin Temel Sorunları*, Türkiye İş Bankası Yayınları, İstanbul
- Manav, Ahmet Başaran, "Mâverdü'nin Edebü'l-Kâdî Adlı Eseri Çerçevesinde Sünnet Anlayışı", *Karadeniz Teknik Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, cilt/5, sayı 1, 87-121
- Mevlâna, *Fîhi Mâ Fih*, *Mevlâna'nın Konuşma ve Sohbetleri*, çev. Cemal Aydın, Türk Edebiyatı Vakfı, İstanbul 2015
- Meyerovitch, Eva De Vitray- / Mortazavi, Djamchid, Mathnawi, *La quête de l'absolu*, édition du Rocher, Paris 2004
- Okandan, Recai G., *Umumi Amme Hukuku*, Fakülteler Matbaası, İstanbul, 1966

- Omejec, Jasna, "Renforcer la confiance dans le pouvoir judiciaire Nomination, avancement, destitution des juges et normes déontologiques", Strasbourg, 25 janvier 2019 https://echr.coe.int/Documents/Speech_20190125_Omejec_JY_FRA.pdf
- Özbudun, Ergun, *Türk Anayasa Hukuku*, 18. Basım, Yetkin Yayınları, Ankara 2018
- Özel, Kadir Can, "Etik ve Etik-Hukuk Arasındaki İlişki", *TAAD*, Yıl:9, Sayı: 33 (Ocak 2018)
- Özlem, Doğan, *Etik: ahlak felsefesi*, İnkılâp, İstanbul 2004
- Öztuna, Yılmaz, *Büyük Türkiye Tarihi*, c. 10. İstanbul 1978.
- Postacıoğlu, E. İlhan, *Okumak ve Yaşamak*, İstanbul 1987
- Pınar, Atilla, "Yargıda Yetkinlik / Kemâlât Kriterleri", *TBB Dergisi* 2015 (118)
- Ouimet, André, « L'indépendance du juge comme devoir déontologique au Québec », *Les Cahiers de la Justice*, 2012/2 (N° 2), p. 75-92. DOI : 10.3917/cdlj.1202.0075. URL : <https://www.cairn.info/revue-les-cahiers-de-la-justice-2012-2-page-75.htm>
- Serozan, Rona, *Hukukta Yöntem-Mantık*, Vedat Kitapçılık, 2. Baskı, İstanbul 2017
- Sipehsâlâr, Feridun bin Ahmed, *Mevlâna ve Etrafındakiler*, Çev. Tahsin Yazıcı, pinhan, İstanbul, 2011
- Sökmen, Alptekin, Tarakçioğlu, Serdar, *Mesleki Etik*, Detay Yayıncılık, Ankara 2013
- Şahin, Suat, "Tarihten Günümüze Hâkimin vasıfları, Ahlak ve Adabı", *Akademi Kürsü Dergisi* (2017), 2
- Şimşekler, Nuri, *Mevlâna Şiirleriyle Gönle Yolculuk, kandil oldum doğudan batıya*, Selçuk Üniversitesi Yayınları, Konya 2013
- Şimşirgil, Ahmet, İkinci, Ekrem Buğra, *Ahmed Cevdet Paşa ve Mecelle*, KTB yayınları, İstanbul 2013, 5. Baskı
- Şirazlı Sa" dî, *Hükümdarlara Öğütler*, çev. Prof. Dr. Nimet Yıldırım, Bilge Kültür Sanat, Ankara 2016.

- Tanör, Bülent, *Osmanlı-Türk Anayasal Gelişmeleri*, YKY, 5. Baskı, İstanbul 2000.
- Tepe, Harun, "Yargı Etiği" ya da Yargıda Etik: Yargı Nasıl Etik Olur?", *Uluslararası Yargı Etiği Sempozyumu* 26 - 27 Mayıs 2017 – İstanbul
- Tuğan, E.N, Ömürgönülşen, U, (2020), "Türkiye’de Yargı Etiği İlkelere Üzerine Bir İnceleme", *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 24 (Aralık Özel Sayı), 85-100.
- Tuncay, A. Can, *Hukusal Etik Ders Notları*, Beta Yayınları, İstanbul 2013
- Uluslararası Yargı Etiği Sempozyumu Kitabı, İstanbul, 26-27 Mayıs 2016 2015<https://sgb.adalet.gov.tr/Resimler/Dergi/30122019154805uluslararası-yargı-etigi-sempozyum-kitabi.pdf>
- Ural, İbrahim, Özcan, Salih, *Sadeleştirilmiş Mecelle*, Fey Vakfı Yayınları, İstanbul 1995
- Uslu, Rıfat, "İslam Yargı Hukukunda Hakimlik Müessesesi", *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi* 2018 Cilt: 7 Sayı: 4
- Uygun, Oktay, *Devlet Teorisi*, On İki Levha Yayınları, İstanbul 2015
- Ünal, Şeref, *Anayasa Hukuk Açısından Mahkemelerin Bağımsızlığı ve Hâkimlik Teminatı*, TBMM Kültür Sanat ve Yayın Kurulu Yayınları, Ankara 1995
- Vincent, Monteil, *Préface, Ibn Khaldûn, Discour Sur L"Histoire Universelle*, Sinbad, 1997.
- Weeramantry, C. G., Önsöz, *Bangalor Yargı etiği ilkelerinin Yorumu*, Ankara 2020
- Yıldırım, Şahban, "İslam Hukukunda Yargıç Etiği", *e-Şarkiyat İlmi Araştırmalar Dergisi*, www.e-sarkiyat.com Sayı VIII, 2012
- Youf, Dominique, "L"éthique et la déontologie des professionnels de la pjj", *Les Cahiers Dynamiques*, vol. 49, no. 4, 2010, pp. 6-14.
- Yücel, Mustafa T., "Avukatlık Meslek Etiğine Kriminolojik Bir Yaklaşım", *TBB Dergisi*, Sayı 75, 2008

- Yücel, Mustafa T., “Yargılamada Objektiflik ve Tarafsızlık”, *TBB Dergisi*, 2014 (111)
- Yüksel, Cüneyt, *Devlette Etikten Etik Devlete: Kamu Yönetiminde Etik, Kavramsal Çerçeve ve Uluslararası Uygulamalar* cilt 1, TÜS-İAD (2005).

İNTERNET KAYNAKLARI

- Avrupa Konseyi Türkiye’de Yargı Etiğinin Güçlendirilmesi Projesi Sayfası
- [https://www.coe.int/tr/web/ankara/project-on-strengthening-judicial-ethics-in-turkey#{%2210278365%22:\[2\],%2219179732%22:\[1\]}](https://www.coe.int/tr/web/ankara/project-on-strengthening-judicial-ethics-in-turkey#{%2210278365%22:[2],%2219179732%22:[1]})

HAKİM SAVCILAR KURULU SAYFASI (HSK)

- <https://www.hsk.gov.tr/Disliskiler/yargi-etigi.aspx>
- Coşar, Vedat Ahsen, Bir Kitap; “Avukatlık Hukuku” ve Kitaptan Bir Bölüm : “meslek Kuralları/Meslek Etiği”,
- g <https://www.hukukihaber.net/bir-kitap-avukatlik-hukuku-ve-kitaptan-bir-bolum-meslek-kurallarimeslek-etigi-makale,8358.html>, (erişim: 11.2.2021)